

Santander, CaixaBank i Bankia rebran 1.350 milions de l'Estat pel Castor

La sentència del Suprem accepta les pretensions dels bancs qüestionant el "pacte" per al pagament a ACS

Façana principal del Tribunal Suprem | Javier Barbancho/ACN

El Tribunal Suprem obliga l'Estat espanyol a retornar els 1.350 milions als bancs que van finançar la indemnització a l'exconcessionària del projecte Castor Escal UGS. Santander, CaixaBank i Bankia van recórrer a la sala del contenciós-administratiu després que el govern espanyol desestimés, per silenci administratiu, la reclamació presentada per cobrar el préstec. Els pagaments a càrrec dels consumidors havien quedat en suspens quan el Tribunal Constitucional va anul·lar bona part del Reial Decret que acceptava la renúncia de la filial d'ACS i establia la compensació. Tot i el sentit de la sentència, el Suprem qüestionava el "pacte" entre el govern del PP, Enagás i els bancs per pagar gairebé al moment la indemnització a l'exconcessionària.

En una sentència de 60 pàgines, la secció cinquena de la sala del Contenciós-Administratiu del Suprem intenta donar resposta a les "peculiaritats" d'un cas que considera jurídicament complex. La conclusió final, amb una sentència que estima "parcialment" el recurs dels bancs, és que l'Estat espanyol, com a titular del sistema gasista, haurà de fer-se càrrec de retornar els prop de 1.351 milions d'euros que van prestar per pagar la indemnització -un 51% assumida pel Banc Santander, un 34% per CaixaBank i un 15% per Bankia-.

Dins d'esta xifra s'hi inclouen les anualitats ja cobrades a partir de 2016 i que les entitats financeres reclamants van haver de retornar al sistema gasista per fer efectiva la sentència del Constitucional de finals de 2017 arran dels recursos presentats per la patronal Cecot i la Generalitat. Eren prop de 370 milions d'euros, 195 dels quals a càrrec d'ACS, 32 Enagás i la resta dels bancs. Una recursos que el govern espanyol del PSOE es va negar a retornar als consumidors, que els havien abonat amb el pagament de les seues factures del gas, i els va incorporar als comptes del sistema gasista.

En canvi, el Suprem no accepta la reclamació de 3,7 milions pels costos inherents al procés de cessió ni tampoc el percentatge del 3,97% anual sobre la part del préstec -prop de 1.310 milions- que quedava pendent de retornar abans de la declaració d'inconstitucionalitat, en concepte de cost d'oportunitat de la inversió inicial no recuperada, és a dir, els beneficis que haurien obtingut destinant els recursos a altres projectes.

Segons es desprèn de la sentència, la conseqüència de tot plegat emana de la mateixa arquitectura legislativa que el llavors govern de Mariano Rajoy va utilitzar per bastir el reial decret d'indemnització de 1.350 milions d'euros, que Pérez va cobrar abans de 35 dies. "Una altra alternativa seria acceptar la perniciosa possibilitat de que es genera una zona d'immunitat de responsabilitat dels poders públics, que toparia amb les previsions constitucionals", alerta el text, sense anar més enllà.

Enagás s'exclou de la disputa

Exposa el Suprem que abans d'aprovar el controvertit reial decret llei 13/2014, l'executiu de Rajoy va forjar un "pacte" previ a quatre bandes, juntament amb els bancs, l'exconcessionària Escal UGS i Enagás. Justament esta última, com a gestora dels drets del sistema gasista, va vendre als bancs els drets de cobrament a 30 anys i, segons este acord, pel qual assumia la gestió de les instal·lacions -concepte pel qual se li van arribar a reconèixer més de 50 milions d'euros-, quedava exempta de qualsevol responsabilitat futura.

Fins al punt que la mateixa Enagás, per a sorpresa dels mateixos magistrats, es limita a participar de forma "atípica" en este contenciós-administratiu únicament refermant la seua exclusió del procediment. El pagament immediat efectuat pels bancs el mateix dia que assumixen estos drets corroboraria este pacte.

El fet que el mecanisme de pagament plasmat en el reial decret fos declarat inconstitucional no eximiria l'Estat d'atendre la reclamació dels bancs, segons la sentència. Durant el procediment l'Advocat de l'Estat -que acceptava retornar la indemnització en 30 anys però amb una reducció mínima del 70%- va plantejar que no existia responsabilitat estatal pel fet que no s'havia impugnat cap activitat administrativa concreta sobre l'operació, des del plantejament que, en este cas, l'origen de la responsabilitat era el contracte de cessió entre Enagás i els bancs i no la inconstitucionalitat de la norma.

En una densa i extensa disquisició jurídica, el Suprem argumenta que el reial decret en qüestió tenia una caràcter "autoaplicatiu": d'aplicació directa entre la norma i els seus efectes a la ciutadania sense activitat administrativa pel mig que puga ser impugnada. En el cas de la indemnització del Castor, precisa, "es mantenen les obligacions -el pagament de la indemnització d'Escal- però es declara la nul·litat del dret" que les compensen. Sosté, però, que la impossibilitat que no s'impugnassin prèviament suposaria que la declaració d'inconstitucionalitat generaria una "lesió indemnitzable" a través de la "responsabilitat patrimonial".